

حمله پهبادی به اقامتگاه نتانیاهو

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی به حمله پهبادی دبروز حزب‌الله لبنان و هدف گرفتن محل اقامت در قیساریه واکنش نشان داد. نتانیاهو گفت: «ما تا پایان ادامه خواهیم داد و هیچ چیز ما را باز نخواهد داشت». دفتر نتانیاهو اعلام کرد که وی و همسرش در هنگام این حمله در منزلشان در قیساریه حضور نداشتند. ارتش رژیم صهیونیستی اعلام کرد که دو پهباد را که از لبنان به پرواز درآمده بودند، رهگیری کرد، اما پهباد سوم به صورت مستقیم به ساختمان در قیساریه اصابت کرد. سازمان رادیو و تلویزیون اسرائیل هم عنوان کرد که این پهباد که قیساریه را هدف گرفت، مسافت ۷۰ کیلومتری را از لبنان طی کرده بود. در پی این حمله شهابک وضعیت آماده‌باش و تدابیر امنیتی را درباره تمام مسئولان دولتی افزایش داد. گزارش‌ها حاکی از آن است که هواپیماها و هلیکوپترهای نظامی در آسمان شهر قیساریه در شمال تل‌آویو در حالت آماده‌باش هستند.

تقویت یگان موشکی چین

رئیس‌جمهور چین در بازدید از یگان موشکی ارتش کشورش از نیروهای این یگان خواست بازدارندگی و توانمندی‌های رزمی خود را تقویت کرده و قاطعانه به وظایف محول شده از سوی حزب حاکم و خلق چین به آنها عمل کنند. خبرگزاری شینهوا، دبروز گزارش داد شی‌جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین از یکی از لشکرهای نیروی موشکی ارتش آزادی‌بخش خلق چین بازدید کرده و از سربازان این بخش خواست «بازدارندگی و توانمندی‌های رزمی» خود را تقویت کنند. شی‌جین‌پینگ در جریان این بازدید همچنین از سربازان یگان موشکی استراتژیک ارتش کشورش خواست «قاطعانه وظایف محول شده توسط حزب حاکم و خلق چین به آنها را به اجرا درآورند.» نیروی موشکی ارتش آزادی‌بخش خلق چین که ناظر بر موشک‌های متعارف و هسته‌ای چین است، اخیراً دست به اجرای برنامه نوسازی تسلیحات هسته‌ای این کشور در واکنش به ارتقای پدافند موشکی، سامانه‌های نظارت و شناسایی و تقویت ائتلاف‌های ایالات متحده زده است.

به اجماع نرسیده‌ایم

رئیس‌جمهور آمریکا گفت، همچنان هیچ اجماعی در رابطه با صدور مجوز برای اوکراین جهت استفاده از تسلیحات دوربرد در حمله به خاک روسیه وجود ندارد. ولودیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین مدت‌هاست تقاضای استفاده از موشک‌های دوربرد در حمله به خاک روسیه را عنوان کرده و مدعی شده که این اقدام می‌تواند به پیروزی اوکراین منجر شود اما جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا از رویارویی مستقیم با روسیه و پاسخ احتمالی این کشور به چنین اقدامی واهمه دارد و به همین دلیل هنوز به درخواست رئیس‌جمهور اوکراین پاسخ مثبت نداده است. از سوی دیگر لوید استین، وزیر دفاع آمریکا، اوکراین را به استفاده از پهبادها در جنگ با روسیه به جای موشک‌های دوربرد آمریکایی تشویق کرد. او گفت: «این پهبادها ارزان‌تر و بسیار مؤثر هستند و کیف برای استفاده از آنها نیاز به کسب اجازه از هیچ‌کس ندارد.»

را به نفع خودشان تغییر دهند، اما اگر واقع‌گرایانه به مسئله نگاه کنیم، باید گفت که ترکیه دست بالاتری نسبت به اعراب دارد. البته ترکیه در شرایط فعلی مشکلات داخلی زیادی دارد اما این تغییری که از آن حرف می‌زنیم ممکن است یک تغییر درازمدت و پرتنش باشد و احتمالاً ترکیه بتواند به مرور زمان خودش را برای نقش‌آفرینی در روند آن آماده کند.

تضعیف حزب‌الله یعنی تضعیف نفوذ ایران در شرق مدیترانه و این یعنی فرصتی خوب برای ترکیه. اینکه حزب‌الله مجبور شده بیشتر بار حملات اسرائیل را به تنهایی تحمل کند، نشان می‌دهد که اتکای ایران به متحدین مسلح‌اش در منطقه محدودیت‌هایی نیز دارد و درست همین‌جا فرصتی برای رقبای ایران مثل ترکیه به وجود می‌آید.

یکی از مبانی اصلی استراتژی منطقه‌ای ایران رقابت با ترکیه و مسدودکردن نفوذ ترکیه در منطقه بوده است. ایران با استفاده از ناآرامی‌های کشورهای عربی در زمان بهار عربی و به‌خصوص درگیری اسرائیل و فلسطین، نفوذش در جهان عرب را بیشتر کرد و این نفوذ در سوریه به جناح جنوبی ترکیه هم رسید. بنابراین حالا که ایران دچار چالش و ضرر شده، طبیعی است که ترکیه بیشترین نفع را خواهد برد. اخیراً ترکیه تلاش کرده روابطش را با بشار اسد نیز ترمیم کند. سوریه سال‌هاست که دنبال منابع برای بازسازی پس از جنگ است. اما منابع مورد نیاز برای بازسازی تا زمانی که سوریه به ایران و حزب‌الله نزدیک است، به این کشور نخواهد رسید. بنابراین بعید نیست که بشار اسد نیز برای بر خورداری از سرمایه عظیم اعراب، سعی کند توازنی در روابطش با ایران و حزب‌الله در روابط با اعراب منطقه ایجاد کند.

در یک سال گذشته نشانه‌هایی از این روند را نیز دیده‌ایم. درست وسط درگیری اسرائیل با حماس، بشار اسد تصمیم گرفت سیگنال‌هایی به دشمنان سابقش بفرستد و برای ترمیم روابط قدم‌هایی بردارد. در یک سال گذشته جبهه‌هایی که ممکن بود از سمت سوریه برای مداخله در درگیری با اسرائیل باز شوند، به‌طور عجیبی سساکت و آرام بوده‌اند. ظاهراً بشار اسد تصمیم گرفته تا زمانی که درگیری غزه ادامه دارد رویکرد سکوت را در پیش بگیرد. البته این رویکرد سوریه دلایلی هم دارد. اول اینکه اگر سوریه وارد درگیری شود، به شدت آسیب می‌بیند. ورود به جنگ برای سوریه خیلی پرهزینه است. چه اسرائیل به سوریه حمله کند و چه اینکه سوریه آنقدر ناامن شود که گروه‌های شورشی مسلح دوباره فعالیت‌شان را گسترش دهند؛ در هر دو صورت سوریه به شدت متضرر خواهد شد. از این جهت سوریه طوری رفتار کرده که سکوتش واضح به نظر بیاید. بیانه‌های حمایتی سوریه از ایران و حزب‌الله آنقدرها محکم و اثرگذار نبوده‌اند. حتی رسانه‌های سوریه هم بیشتر به مسائل داخلی می‌پردازند؛ گویی که هیچ جنگی در جریان نیست. سوریه در روز بعد از ترور سیدحسین نصرالله بیانه‌ای در حمایت از لبنان صادر کرد. بعد از ترور اسماعیل هنیه در تهران نیز سوریه بیانه‌ای صادر کرد و نقض حاکمیت ایران را محکوم کرد و اشاره‌ای خیلی گذرا به هنیه کرد. این نوع رفتار عادی نیست. احتمالاً ایران هم در این خصوص قصد نداد به سوریه فشار وارد کند. شاید سوریه اعلام کرده که قصد ورود به درگیری ندارد و روسیه هم از این موضع حمایت کرده بنابراین ایران هم نمی‌تواند معترض این رویکرد سوریه شود.

سوریه از یک سال پیش تا به حال گام‌هایی هم به سمت بهبود روابط با اعراب منطقه برداشته است. مثلاً فقط چند روز بعد از شروع جنگ در غزه، سوریه سفارت یمن در دمشق را بسته و نماینده‌های یمنی را از سوریه اخراج کرد. روز هشتم اکتبر، یعنی یک روز بعد از حمله حماس به اسرائیل، بشار اسد با شیخ محمد بن‌زاید، رئیس دولت امارات تلفنی صحبت کرد. شیخ محمد هم همان روز با مقامات اسرائیلی، مصری و اردنی صحبت کرد. ظاهراً محمد بن‌زاید به اسد گفته بود که در جنگ مشارکت نکنند و اجازه ندهند از خاک کشورش برای حمله به اسرائیل استفاده شود. برخی خبرها هم حاکی از آن است که دولت بشار اسد اجازه نداده گروه‌های مقاومت عراقی از خاک سوریه جبهه‌ای علیه اسرائیل باز کنند. اواخر ژانویه نیز امارات سفیر خودش را به سوریه اعزام کرد. ماه مه امسال هم عربستان سعودی سفیرش را در سوریه انتخاب کرد و نهم سپتامبر سفارتش را در سوریه بازگشایی کرد. بنابراین در حال حاضر همه کشورهای خلیج فارس به جز قطر روابط دیپلماتیک با بشار اسد را بازسازی کرده‌اند.

تلاش کشورهای خلیج فارس و ترکیه برای عادی‌سازی روابط با اسد، هر کدام از مناطق خود پیروی می‌کند. از نظر ترکیه، داشتن روابط نزدیک با سوریه، ابزار خوبی برای مقابله با کردهای مورد حمایت آمریکا در شمال و شمال شرق سوریه است. از نظر عربستان، تعامل با سوریه با استراتژی جدید بن‌سلمان برای بهبود روابط با همسایگان و کاهش دخالت آنها در درگیری‌های منطقه‌ای مطابقت دارد. عربستان امیدوار است که با تعامل با سوریه بتواند تجارت مواد مخدر در منطقه را نیز کنترل کند. از نظر امارات هم داشتن روابط با سوریه می‌تواند جنبش‌های اسلامگرا در منطقه را کنترل کند. رویکرد اسد نشان می‌دهد که سوریه اگر چه متحد استراتژیک ایران است اما هر زمان که منافعش ایجاب کرد تمایل دارد که مسیر مستقلی را انتخاب کند. ظاهراً بشار اسد معتقد است که عادی‌سازی روابط با ترکیه و کشورهای حاشیه خلیج فارس اولین قدم برای عادی‌سازی روابط با کشورهای اروپایی است. بنابراین با توجه به شرایط فعلی، اگر سوریه همین مسیر را ادامه دهد، چالش‌های ایران در شرق مدیترانه بیشتر خواهد شد.

اینجاست که حتی اگر اروپا و آمریکا نیز اسرائیل را وادار به پذیرش آتش‌بس کنند، این محیط استراتژیک حتی ناامن‌تر خواهد شد.

در هر صورت ایران و حزب‌الله، اسرائیل را خوب می‌شناسند و از قدرت نظامی اسرائیل هم باخبر هستند. با توجه به همه حملات اسرائیل، نه ایران و نه حزب‌الله هنوز عقب‌نشینی نکرده‌اند. احتمالاً برداشت‌شان این است که همچنان می‌توانند حملات اسرائیل را تحمل کنند تا جایی که جامعه جهانی در نهایت به این نتیجه برسد که اسرائیل دیگر از حد و حدود خودش خارج شده و در نتیجه فشار روی اسرائیل را افزایش دهند اما اینجا سوالی مطرح می‌شود و آن اینکه آیا اسرائیل موفق خواهد شد ایران و حزب‌الله را وادار کند قبل از اینکه اوضاع از کنترل خارج شود، عقب‌بنشینند؟ این سوالی است که هنوز کسی جوابش را نمی‌داند.

اما آنچه واضح است این است که وضعیت منطقه‌ای ایران به شدت دچار چالش شده است. تضعیف حزب‌الله و دست باز اسرائیل برای ادامه حملاتش، باعث شده که خاورمیانه روی لبه یک تغییر بزرگ ژئوپلیتیکی قرار بگیرد و این تغییری است که اصلاً به نفع ایران نیست. تضعیف ایران باعث می‌شود که آمریکا و عرب‌های منطقه نیز از فرصت استفاده کنند و فشار بر ایران را افزایش دهند. نمونه این فشار را در حمایت اخیر اتحادیه اروپا از بیانه امارات در خصوص جزایر سه‌گانه دیده‌ایم.

حزب‌الله آنقدر عملکرد موفقی داشت که ایران اساس استراتژی منطقه‌ای خودش را براساس قدرت حزب‌الله بنا کرده بود. بنابراین، آسیب به توانایی‌های نظامی حزب‌الله، ضربه سنگینی به نفوذ منطقه‌ای و امنیت ملی ایران است. تضعیف حزب‌الله فقط تضعیف یک گروه مسلح در لبنان نیست. تضعیف حزب‌الله یعنی به خطر افتادن موقعیت ایران در سوریه و عراق و ایجاد حسارت بیشتر برای رقبای ایران نظیر عربستان و ترکیه برای پیشبرد طرح‌های خودشان در منطقه.

همیشه در این نوع از درگیری‌ها بعضی از کشورها می‌بازند اما باخت‌شان برای بعضی دیگر از کشورها برد محسوب می‌شود. یکی از کشورهایی که به شدت از تضعیف ایران سود می‌برد، ترکیه است. تضعیف ایران ممکن است برای اعراب سنی منطقه نیز فرصتی ایجاد کند تا توازن قوا

کرد که ایران مایل است مذاکرات هسته‌ای را دوباره آغاز کند و تاکید کرد که همه کشورهای خاورمیانه حق دارند در صلح و ثبات زندگی کنند. خیلی‌ها در داخل این موضع پزشک‌ها را به عنوان خیانت به محور مقاومت و به‌خصوص حزب‌الله تعبیر کردند. اما واقعیت این است که در روابط بین‌الملل بقای کشور بر ایدئولوژی ارجح است و سیاست بین‌الملل عرصه اتحاد‌های همیشگی نیست بلکه عرصه منافع دائمی است.

آینده مبهم لبنان

لبنان در وضعیت پراشویی به سر برده و با چالش‌های عجیب و غریبی روبرو است. در کشورهایمانند لبنان، وقتی که وضعیت اینگونه می‌شود و درگیری‌های جناحی زیاد می‌شود، اساساً سیاست‌ورزی به معنای متعارف معنا‌ییش را از دست می‌دهد؛ خصوصاً اگر نیروی نظامی آن کشور هم قدرت چندانی نداشته باشد. سال‌هاست که حزب‌الله نیروی مسلط سیاسی در لبنان به شمار می‌رود و شاخه نظامی حزب‌الله حتی از ارتش لبنان هم قدرتمندتر بوده است. این قدرت حزب‌الله باعث شده بود که ارتش لبنان نتواند در میانه اختلافات داخلی به طرفداری از یک جناح خاص برخیزد. ارتش لبنان در جنگ داخلی لبنان که بین سال‌های ۱۹۷۵ تا ۱۹۸۹ جریان داشت، دو بار وارد طرفداری جناحی شد و هر دو بار نیز به شدت تضعیف شد. حالا اگر اسرائیل بتواند ضربات بیشتری به حزب‌الله وارد کند، احتمال بروز درگیری داخلی در لبنان بالا خواهد رفت. نیروهای حزب‌الله نیز خانواده دارند و در حال حاضر شیعیان لبنان در وضعیت بسیار بدی به سر می‌برند. برخی گزارش‌ها حاکی از آن است که سنی‌ها و مسیحی‌ها رفتار خوبی با خانواده‌های آواره شیعیان لبنان ندارند. اگر وضعیت از اینی که هست بدتر شود، چطور می‌توان تضمین داد که نیروهای حزب‌الله به دفاع از امنیت خانواده‌هایشان برخیزند.

اما آیا می‌توان به طور قاطع گفت که عملیات اسرائیل علیه حزب‌الله به موفقیت کامل می‌رسد؟ حملات اسرائیل به حزب‌الله تا به حال آسیب‌های جدی‌ای به این گروه وارد کرده و شاید بشود گفت که استراتژی منطقه‌ای ایران را نیز به چالش کشیده است. اما واقعیت این است که این حملات محیط استراتژیک اسرائیل را هم ناامن می‌کند و جالب

